

B-CYCLUS VIJFDE PAASZONDAG

- Eerste lezing: Handelingen 9,26-31
- Tweede lezing: 1 Johannes 3,18-24
- Evangelielezing: Johannes 15,1-8
- Commentaar: Lang leve de vrijmoedigheid!

HANDELINGEN 9,26-31

Eerste lezing uit de Handelingen der Apostelen

In die tijd deed Paulus,
in Jeruzalem aangekomen,
pogingen zich bij de leerlingen aan te sluiten,
maar allen waren bang van hem
omdat zij niet konden geloven dat hij een leerling was.
Barnabas trok zich zijn lot aan,
bracht hem bij de apostelen
en verhaalde hun, hoe hij onderweg de Heer gezien had
en dat Deze tot hem had gesproken,
en hoe hij in Damascus vrijmoedig opgetreden was
in de Naam van Jezus.
Voortaan ging hij in Jeruzalem geregeld met hen om
terwijl hij onverschrokken optrad in de naam van de Heer.
Hij sprak en disputeerde met de Hellenisten.
Dezen probeerden hem te vermoorden.
Toen de broeders dit te weten kwamen
brachten zij hem weg naar Caesarea
en lieten hem naar Tarsus vertrekken.
Nu genoot de Kerk in heel Judea, Galilea en Samaria vrede;
zij werd steeds meer bevestigd in de vreze des Heren
en nam gestadig in aantal toe
door vertroosting van de heilige Geest.

1 JOHANNES 3,18-24

Uit de eerste brief van de heilige apostel Johannes

Vrienden,

wij moeten niet liefhebben met woorden en leuzen
maar met concrete daden.

Dat is onze maatstaf;

daardoor krijgen wij de zekerheid

dat wij thuishoren bij de waarachtige God.

Dan mogen wij ook voor zijn aanschijn ons geweten geruststellen

ook als het ons veroordeelt,

want God is groter dan ons hart

en Hij weet alles.

Dierbare vrienden,

daar ons geweten ons dus niet hoeft te veroordelen

mogen wij vrijmoedig met God omgaan;

wij krijgen van Hem alles wat wij vragen

omdat wij zijn geboden onderhouden

en doen wat Hem aangenaam is.

En dit is zijn gebod:

van harte geloven in zijn Zoon Jezus Christus

en elkaar liefhebben zoals Hij ons bevolen heeft.

Wie zijn geboden onderhoudt

blijft in God

en God blijft in Hem.

En dat Hij in ons woont

weten we door de Geest die Hij ons gegeven heeft.

JOHANNES 15,1-8

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen:

'Ik ben de ware wijnstok

en mijn Vader is de wijnbouwer.

Elke rank aan Mij die geen vrucht draagt

snijdt Hij af;

en elke die wel vrucht draagt

zuivert Hij, opdat zij meer vrucht mag dragen.

Gij zijt al rein

dankzij het woord dat Ik tot u gesproken heb.

Blijft in Mij

dan blijf Ik in u.

Zoals de rank geen vrucht kan dragen uit zichzelf

maar alleen als zij blijft aan de wijnstok,

zo gij evenmin als gij niet blijft in Mij.

Ik ben de wijnstok, gij de ranken.

Wie in Mij blijft terwijl Ik blijf in hem

die draagt veel vrucht,

want los van Mij kunt gij niets.

Als iemand niet in Mij blijft

wordt hij weggeworpen als de rank en verdort;

men brengt ze bij elkaar, gooit ze in het vuur en ze verbranden.

Als gij in Mij blijft en mijn woorden in u blijven

vraagt dan wat gij wilt en gij zult het krijgen.

Hierdoor wordt mijn Vader verheerlijkt

dat gij rijke vruchten draagt;

zo zult gij mijn leerlingen zijn.'

COMMENTAAR BIJ DE LEZINGEN

– *Jean Bastiaens* –

Lang leve de vrijmoedigheid!

Zowel in de eerste als in de tweede lezing van deze vijfde paaszondag komt er in het Grieks een woord voor dat mij dierbaar is: 'vrijmoedigheid' (in het Grieks: parrêsia). Eerst staat er dat Paulus 'onverschrokken' – dat wil zeggen: vrijmoedig – optrad in de naam van de Heer. En daarna houdt Johannes ons in zijn brief voor dat wij vrijmoedig met GOD mogen omgaan. Lucas gebruikt in de Handelingen een werkwoordsvorm en hij gebruikt het elders in Handelingen nog zesmaal. Het woord vrijmoedigheid zelf gebruikt Lucas vijfmaal in Handelingen. En in het Johannesevangelie horen we Jezus zeggen: 'Ik heb in alle vrijmoedigheid gesproken in deze wereld' (18,20). Het gaat blijkbaar om een belangrijk begrip.

In het Nederlandse woord zitten twee kernelementen: wie vrijmoedig spreekt, is én vrij én moedig. Het heeft in de Bijbelse betekenis niets te maken met brutaliteit, met lak hebben aan andermans mening of met het gedrag van iemand die erop uit is zichzelf te bewijzen. Integendeel.

Vrijmoedigheid is bij Lucas een gave van de Geest. In Handelingen 4,13 zijn de leden van het Sanhedrin totaal verbaasd over de vrijmoedigheid waarmee Petrus en Johannes optreden, hoewel het toch 'gewone en ongeletterde mensen' zijn! Vrijmoedigheid heeft dus ook niets te maken met geleerdheid of welbespraaktheid. Het gaat om iets anders. Wanneer Jezus ons genezen heeft van elke drang naar zelfbevestiging en geldingsdrang, wanneer Hij tot ons het woord Effata! Ga open! heeft kunnen spreken, dán komt er een kracht in ons vrij waardoor we vrijmoedig door het leven kunnen gaan. Het is de Geest van Jezus die ons een dergelijke vrijmoedigheid schenkt. Dan hoeven we niemand meer naar de mond te praten. Dan staan we stevig geworteld in Gods kracht, en kunnen we vrijuit spreken zonder hoogmoedig te worden. Dat is althans het geheim van Paulus. Want de goede man had veel redenen om in zijn schulp te kruipen nadat hij Jezus ontmoet had: hij had toch de leerlingen van Jezus vervolgd en met de dood bedreigd? Hij was er toch als getuige bij toen Stefanus in een lynchpartij werd gestenigd? En zie, nu is hij in Jeruzalem, waar hij 'onverschrokken' optreedt en in alle vrijheid met de apostelen omgaat. Waar haalt die man dat vandaan?

Waar haalt pater Damiaan de kracht vandaan om, tegen alle weerstanden in, zijn project met de melaatsen door te zetten? Waar haalt Franciscus de kracht vandaan om in het openbaar zijn vader te weerstaan of te spreken met de sultan van Egypte? Waar halen mensen vandaag, vaak in alle stilte, de moed vandaan om zich door zware moeilijkheden heen te slaan?

Die vrijmoedigheid is verankerd in Christus. Voor die 'verankering' heeft de evangelist Johannes een eigen woord: blijven. 'Blijven' betekent allereerst: niet weglopen. Niet weglopen voor dreiging, voor moeilijkheden, voor angsten, voor onzekerheid. Dat is de eerste stap. Maar wat daarna volgt is nog fundamenteler: 'Blijf in mij!' horen we Jezus zeggen. Het betekent meer dan 'blijf bij mij'. Jezus vraagt werkelijk van ons dat wij het zwaartepunt van ons bestaan in Hem zouden leggen. Want als we 'in Hem' leven, krijgen we toegang tot de bron die ook Jezus' leven heeft gevoed. En die bron is het onuitspreekbaar geheim van GOD in ons leven.

Om dit 'blijven' te illustreren, gebruikt Jezus een prachtig beeld: dat van de wijnstok. Een wijnstok vraagt veel zorg en onderhoud wil hij vrucht dragen. De Vader is de wijnbouwer, zegt Jezus. En tegen ons zegt Hij: jullie zijn de ranken aan de wijnstok. Wie zich laat enten op deze wijnstok, zal gevoed worden door de groeikracht waarvoor de Vader garant staat. Tot hiertoe is het beeld rustig en harmonieus. Maar dan komt het vervolg: wie een rank is, dient ook vruchten voort te brengen. En daar komt heel wat bij kijken: uitzuivering, snoeien, wegnippen van het verdorde enz. Kortom, het simpele geënt zijn volstaat niet. We moeten ons ook laten doen en de wijnbouwer zijn vak laten uitoefenen. Maar als we in Jezus blijven, en het dubbelgebod van geloof in Hem en het liefhebben van de naaste (tweede lezing) onderhouden, dan is beloofd dat ons leven vruchtbaar zal zijn – ook al hebben we er soms zelf geen idee van hoe dat in zijn werk gaat!